

Sophie Zelman: Stay with my heart

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje
Avgust 2019

Mentor in znanje št. 2/2019

Ah ja, vi osnutek programa objavite na spletu? Potem pa ja
O programiranju

Nedavno se je eden naših mentorjev, ki nam je želel oddati svoj izobraževalni program, napisan le v nekaj vrsticah, čudil, zakaj je pretehtano izpisan program potreben. Seveda je potreben, saj gre za izobraževanje odraslih, kjer ni zunanjih predmetnikov, saj gre za odrasle! Letni izobraževalni program je dokument, na podlagi katerega ugotavljamo, in ugotavlja tudi mentor sam, v kolikšni meri si je skelet programa uspel zamisliti, kaj vse je upošteval.

Spominjam se mlade mentorice, ki se nam je pridružila polna znanja o svoji temi/predmetu, ki ga je pridobila s študijem na fakulteti, misleč, da ga bo lahko predala, kar tako, "zavitega v celofan" kot pravimo. Na sledeči povezavi prisluhnite njeni programerski poti od 6'.30 dalje (počakajte, da se posnetek naloži): [Za izobraževanje ni nikoli prepozno.](#)

Spominjam pa se tudi mlade, sveže novinarke, ki so ji pisci poslali članke za revijo, ki jo je pričela urejati. "Zdaj pa jih imam že vse skupaj. Revija je že narejena. Hura!"

V obeh primerih je še veliko manjkalo do končnega izdelka, osnutka izobraževalnega programa. Manjkal je *razmislek o tistih, ki želijo brati revijo ali se učiti. In tu se - pri njih - pri bralcih in študentih ter njihovem okolju, programiranje prične*. Prične se ob njihovih potrebah, zanimanjih, željah. Pri tem ne smemo zanemariti *aktualnih* povezav z okoljem, krajem, regijo, državo, svetom. Izobraževanje odraslih ni obrnjeno v preteklost, marveč v sedanost in prihodnost, in četudi govorimo o preteklosti, jo nenehno povezujemo s sedanostjo. Načrtovalci programov se tudi ves čas sprašujemo, kaj bodo

naši študenti od vsega, kar lahko ponudimo, res potrebovali? Kako doseči razmerje med teorijo, primeri, njihovim življenjem? Koliko strokovnega jezika uporabiti in kdaj?

Program ni naključno paberkovanje vsebin in metod. Načrtovanje in programiranje naredita dele programa koherentne. Korak za korakom gremo po poti k ciljem.

Predvsem moramo vedeti, zakaj smo nekaj izbrali in kako bo izbrano podprlo naše cilje. Kaj želimo s programom doseči? Informiranost, zanimanje, delovanje svojih študentov, spremembo stališč? Jih želimo navdušiti? Želimo, da bi v programu prišlo do izraza njihovo znanje, za katerega niti ne vedo, da ga imajo, mi pa ga lahko spretno vključimo, da služi našim dogovorjenim ciljem.

Primer: pri Medsebojnih odnosih obravnavamo Adlerjevo teorijo manjvrednosti ali večvrednostni kompleks, narcisizem, ko se v ZDA prične predvolilna kampanja. Pojavijo se prve analize volilnega telesa in obnašanja predsedniškega kandidata. S temi aktualnimi primeri podpremo teorijo, ki jo želimo posredovati, pa tudi interes in križanje mnenj študentov.

Kakšne so torej značilnosti naših študentov. Jih poznamo?

Psihološki profil? Imajo raje, da so odvisni in poslušajo vas? V tem primeru le polagoma uvajamo metode, ki vodijo v to, da postanejo samostojnejši pri študiju. Da morda brskajo po virih, časopisih, knjigah v lastni knjižnici in drugod, spremljajo novice.

Imajo izkušnje? Te naj postanejo vir učenja ... tema za vaš študij in programiranje. Če so se kdaj razšli s partnerjem v mnenjih, naj povedo, zakaj in kako. Vam pa bo njihov primer služil, da razložite koncept referenčnega okvira in kognitivne disonance.

So se pripravljani učiti in zakaj? Da bi znali tudi nove reči, preverili svoje znanje, obvladali svoje socialne vloge. Novi dedki in babice (socialni vlogi) radi dobijo razlago obnašanja otrok in svojega vzgojnega postopanja.

Potrebujejo znanje takoj ali kasneje? Študentka je priznala, da jo muči ljubosumje. Zaporedje obravnavanih čustev je mentorica postavila na glavo in dala prednost pred obravnavo drugih čustev.

Jih zanima tematika? Če je temu tako, učencem pokažemo, kje lahko znanje uporabijo (v primeru medsebojnih odnosov v družini, na delovnem mestu, pri klicu v stiski, kjer morda delajo).

Kako ocenjujete njihovo motiviranost za učenje? Se učijo zato, da bi vedeli, se bolje počutili, dobili razlog za druženje?

Sophie Zelman: Stay with my heart

Andragoški cikel, krog, v katerem se odvija programiranje, ima več faz.

Predvsem je treba spoznati potrebe in pričakovanja študentov, pa tudi njihovo predstavo o tem, kako se bodo učili, katere metode bodo uporabljene. Da ne bodo tiho čakali, če se boste prilagodili njihovim predstavam ali ne!

Načrtovanje je druga faza, v vašem primeru gre predvsem za časovni načrt, lokacijo izobraževanja. V predavalnici, zunaj predavalnice.

Programiranje vsebin je nadvse pomembno, pri čemer prvo temeljno programiranje vsebin opravimo že na papirju, kasneje pa se še marsikaj spremeni.

Izvajanje programa: katere metode, tehnike, načine.

Evalvacija programa: lahko je tudi zelo preprosta, a nam ponudi veliko pomembnih podatkov. Tako me je, denimo, v skupinskem evalvacijskem pogovoru študentka nepričakovano vprašala, če se človek na koncu študijskega leta lahko počuti tudi slabše kot na začetku. To je čas, ko lahko poveste, da slab občutek prihaja zaradi procesov spreobrnitve, da je to znak, da poteka učenje. Naslednje študente sem vnaprej opozorila, da se lahko zgodi tudi to. Njeno izkustvo je postalo vir mojega znanja.

Načrtovanje in programiranje ni le znanje, je umetnost

Kaj naj vsebuje osnutek programa, denimo programa »Kdo smo in kako živimo«?

Utemeljitev: Kulturna in socialna antropologija skupaj z etnologijo sta vedi o človeških skupnostih in človeku kot družbenem bitju. Postajata vedno bolj zanimivi in uporabni vedi humanistike v sodobnem, globalnem in fragmentiranem ter multikulturnem svetu, kjer se sprašujemo, kdo smo in kako živimo.

Cilji: Spoznati sebe in skupnost, izboljšati zavedanje samega sebe, osebno rasti.

Vsebina: Kdo smo? Kakšne so oblike našega združevanja? Kaj nas povezuje in kaj razlikuje? To so le nekatera vprašanja, ki jih vedi naslavljata. Spoznavali bomo temeljne usmeritve (evolucionizem,

funkcionalizem, strukturalizem, postmodernizem itd.) in njihove glavne predstavnike (kot na primer Jamesa Frazerja, Bronislawa Malinowskega, Frazza Boasa, Margaret Mead, Ruth Benedict, Marcela Maussa, Claude Levi Straussa, Pierra Bourdieuja itd.), spoznavali njihove teorije v luči našega življenja. Dotaknili se bomo nekaterih družbenih konceptov, o katerih se sprašujemo kot ljudje in na katere odgovarjajo antropologi v svojih raziskavah: kultura, družba, identiteta, telo, spol, družina, država, rituali, dediščina, globalizacija ipd.

Metode: Poleg klasičnih metod frontalnega poučevanja si bomo ogledali tudi kakšno razstavo ali film ter se včasih podali tudi v bolj igrive vode in odigrali kakšno igro vlog, da bi bolje razumeli posamezne koncepte.

Priporočena literatura: Avtor. Naslov. Kraj: Založba. Letnica izdaje.

Mentor (izvajalec programa): Kratak življenjepis in reference.